

Grozījumi Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja likumā

Izdarīt Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja likumā (Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 2002, 10.nr.; 2003, 6., 8., 14.nr.; 2005, 2., 5., 14.nr.; 2006, 24.nr.; 2008, 24.nr.; 2009, 2.nr.) šādus grozījumus:

1. Aizstāt visā likumā vārdus „politiskā organizācija (partija) un to apvienība” (attiecīgā locījumā) ar vārdiem „politiskā partija un politisko partiju apvienība” (attiecīgā locījumā).

2. Aizstāt 4.panta trešās daļas 14.punktā vārdus „reizi sešos mēnešos” ar vārdiem „reizi gadā”.

3. Izteikt 5. un 6.pantu šādā redakcijā:

„5.pants. Biroja amatpersonas, to iecelšana amatā, atbrīvošana no amata un atstādināšana no amata pienākumu pildīšanas

(1) Biroja amatpersonas, kas nodrošina Biroja funkciju izpildi un atbild par to, ir Biroja priekšnieks, viņa vietnieki, centrālā aparāta nodaļu un teritoriālo nodaļu vadītāji un viņu vietnieki, izmeklētāji, galvenie speciālisti un speciālisti.

(2) Biroja amatpersonu dienesta tiesiskajās attiecībās piemērojamas darba tiesiskās attiecības regulējošo normatīvo aktu normas, kas nosaka vienlīdzīgu tiesību principu, diskriminācijas aizlieguma principu, aizliegumu radīt nelabvēlīgas sekas, darba un atpūtas laiku, darba samaksu, darbinieku materiālo atbildību un termiņus, ciktāl to nenosaka šis likums vai citi Biroja darbību regulējošie normatīvie akti.

(3) Par Biroja amatpersonu var būt persona, kura atbilst šādām obligātajām prasībām:

- 1) ir Latvijas pilsonis;
- 2) pārvalda latviešu valodu un vismaz vienu svešvalodu;
- 3) ieguvusi augstāko izglītību un uzkrājusi amatam atbilstošu darba pieredzi;
- 4) nav sodīta par noziedzīgu nodarījumu (neatkarīgi no sodāmības noņemšanas vai dzēšanas);

- 5) nav notiesāta par noziedzīgu nodarījumu, atbrīvojot no soda;
 - 6) nav saukta pie kriminālatbildības, izņemot gadījumu, kad persona ir saukta pie kriminālatbildības, bet kriminālprocess pret to izbeigts uz rehabilitējoša pamata;
 - 7) nav un nav bijusi PSRS Aizsardzības ministrijas, PSRS vai Latvijas PSR Valsts drošības komitejas vai to valstu, kuras nav Eiropas Savienības vai Ziemeļatlantijas līguma organizācijas dalībvalstis, valsts drošības dienesta, izlūkdienesta vai pretizlūkošanas dienesta štata vai ārštata darbinieks, aģents, rezidents vai konspiratīvā dzīvokļa turētājs;
 - 8) nav un nav bijusi ar likumu vai tiesas nolēmumu aizliegtas organizācijas dalībnieks;
 - 9) atbilst likumā noteiktajām prasībām, lai saņemtu speciālo atļauju pieejai valsts noslēpumam.
- (4) Biroja centrālā aparāta amatpersonas un teritoriālo nodaļu vadītājus ar rīkojumu ieceļ amatā un atbrīvo no amata Biroja priekšnieks. Biroja amatpersonas amatam noteiktās prasības, pienākumus, tiesības, atbildību un pakļautību nosaka amatpersonas amata aprakstā, kuru apstiprina Biroja priekšnieks.
- (5) Ieceļot amatā, Biroja amatpersonai drīkst noteikt pārbaudes laiku, lai noskaidrotu, vai Biroja amatpersona atbilst viņai uzticēto pienākumu veikšanai. Pārbaudes laiks nedrīkst pārsniegt sešus mēnešus. Minētajā termiņā neieskaita pārejošas darbnespējas laiku. Pārbaudes laikā Biroja priekšniekam un Biroja amatpersonai ir tiesības izbeigt dienesta attiecības, rakstiski par to brīdinot vismaz trīs darbdienu iepriekš.
- (6) Biroja amatpersonu no amata atbrīvo šādos gadījumos:
- 1) pēc pašas vēlēšanās;
 - 2) sakarā ar pārbaudes neizturēšanu;
 - 3) sakarā ar termiņa izbeigšanos, uz kuru amatpersona iecelta amatā;
 - 4) persona ir iesaistījies politiskajā partijā vai politisko partiju apvienībā;
 - 5) sakarā ar to, ka persona veselības stāvokļa dēļ nespēj veikt amata pienākumus, un to apliecina ārsta atzinums;
 - 6) sakarā ar Biroja vai amata likvidāciju vai Biroja amatpersonu skaita samazināšanu;
 - 7) sakarā ar notiesājoša sprieduma spēkā stāšanos;
 - 8) piemērojot atbrīvošanu kā disciplinārsodu;
 - 9) sakarā ar personas neatbilstību ieņemamajam amatam;
 - 10) sakarā ar personas nāvi.
- (7) Lai izvērtētu šā panta sestās daļas 5. un 9.punktā minētos iemeslus Biroja priekšnieka atbrīvošanai no amata, Ministru kabineta noteiktajā kārtībā izveido komisiju, ko vada ģenerālprokurors vai viņa īpaši pilnvarots virsprokurors.

(8) Biroja amatpersonu no amata drīkst atbrīvot sakarā ar to, ka persona pārejošas darbnespējas dēļ nav pildījusi amata pienākumus ilgāk par četriem mēnešiem pēc kārtas vai ilgāk nekā sešus mēnešus gadā ar pārtraukumiem (šajā laikā neieskaita grūtniecības un dzemdību atvaļinājumu, kā arī darbnespējas laiku, ja darbnespējas iemesls ir nelaimes gadījums, pildot amata pienākumus, vai arodslimība). Šajā gadījumā amatpersona tiek atbrīvota no amata darbnespējas laikā, rakstiski par to brīdinot 10 dienas iepriekš.

(9) Biroja amatpersonai ir tiesības rakstiski uzteikt dienesta attiecības mēnesi iepriekš. Biroja amatpersonai un Biroja priekšniekam vienojoties, dienesta attiecības drīkst izbeigt pirms uzteikuma termiņa beigām.

(10) Ja Biroja amatpersonu atbrīvo no amata sakarā ar Biroja vai amatpersonas amata likvidāciju vai amatpersonu skaita samazināšanu, Biroja amatpersonu rakstiski par to brīdina mēnesi iepriekš.

(11) Ja Biroja amatpersonai kā drošības līdzeklis ir piemērots apcietinājums vai uzsākta kriminālvajāšana, Biroja priekšnieks atstādina Biroja amatpersonu (Biroja priekšnieku – ģenerālprokurors) no amata pienākumu izpildes, apturot darba samaksas izmaksu par turpmāko laiku no atstādināšanas dienas.

(12) Ja šādi atstādināto Biroja amatpersonu tiesa atzīst par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, atalgojumu par atstādināšanas laiku neizmaksā un amatpersona uzskatāma par atbrīvotu no atstādināšanas dienas. Ja Biroja amatpersona ir attaisnota, viņai izmaksā atalgojumu par atstādināšanas laiku, ja atbrīvošanai nav cita šajā likumā noteikta pamata.

(13) Biroja priekšnieks atstādina Biroja amatpersonu no amata pienākumu izpildes, ja likumā noteiktajos gadījumos to pieprasa attiecīgi pilnvarota valsts institūcija.

(14) Biroja priekšnieks uz disciplinārlietas izmeklēšanas laiku drīkst atstādināt Biroja amatpersonu no amata pienākumu pildīšanas, saglabājot mēnešalgu, piemaksu par izdienu un normatīvajos aktos noteiktās sociālās garantijas.

(15) Izdodot rīkojumu par Biroja amatpersonas atstādināšanu no amata pienākumu pildīšanas uz disciplinārlietas izmeklēšanas laiku, Biroja priekšnieks var uzdot Biroja amatpersonai šajā laikā pildīt citus pienākumus, kas nav saistīti ar viņas tiešajiem amata pienākumiem un kuru pildīšana netraucē disciplinārlietas izmeklēšanas interesēm.

(16) Ja ir aizdomas, ka Biroja amatpersona, pildot amata pienākumus, ir alkohola reibumā vai narkotisko, psihotropo vai toksisko vielu ietekmē, viņu nogādā ārstniecības iestādē medicīniskās pārbaudes veikšanai.

6.pants. Biroja darbinieki, viņu pieņemšana darbā, atlaišana no darba un atstādināšana no darba pienākumu pildīšanas

(1) Biroja darbinieku darba tiesiskajās attiecībās piemērojamas darba tiesiskās attiecības regulējošo normatīvo aktu normas, ciktāl šis likums nenosaka citādi.

(2) Par Biroja darbinieku var būt persona, kura atbilst šādām obligātajām prasībām:

- 1) ir Latvijas pilsonis;
- 2) pārvalda latviešu valodu;
- 3) ieguvusi vismaz vidējo izglītību un uzkrājusi amatam atbilstošu darba pieredzi;

- 4) nav sodīta par noziedzīgu nodarījumu (neatkarīgi no sodāmības noņemšanas vai dzēšanas);

- 5) nav notiesāta par noziedzīgu nodarījumu, atbrīvojot no soda;

- 6) nav saukta pie kriminālatbildības, izņemot gadījumu, kad persona ir saukta pie kriminālatbildības, bet kriminālprocess pret to izbeigts uz rehabilitējoša pamata;

- 7) nav un nav bijusi PSRS Aizsardzības ministrijas, PSRS vai Latvijas PSR Valsts drošības komitejas vai to valstu, kuras nav Eiropas Savienības vai Ziemeļatlantijas līguma organizācijas dalībvalstis, valsts drošības dienesta, izlūkdienesta vai pretizlūkošanas dienesta štata vai ārštata darbinieks, aģents, rezidents vai konspiratīvā dzīvokļa turētājs;

- 8) nav un nav bijusi ar likumu vai tiesas nolēmumu aizliegtas organizācijas dalībnieks;

- 9) atbilst likumā noteiktajām prasībām, lai saņemtu speciālo atļauju pieejai valsts noslēpumam.

(3) Biroja centrālā aparāta un teritoriālo nodaļu darbiniekus pieņem darbā un atlaiž no darba Biroja priekšnieks.

(4) Darba tiesiskās attiecības ar darbinieku tiek izbeigtas Darba likumā noteiktajos gadījumos un šādos gadījumos:

- 1) persona ir iesaistījies politiskajā partijā vai politisko partiju apvienībā;

- 2) sakarā ar notiesājoša sprieduma spēkā stāšanos.

(5) Birojs ar darbinieku drīkst izbeigt darba tiesiskās attiecības sakarā ar to, ka darbinieks pārejošas darbnespējas dēļ nav pildījis amata pienākumus ilgāk par četriem mēnešiem pēc kārtas vai ilgāk nekā sešus mēnešus gadā ar pārtraukumiem (šajā laikā neieskaita grūtniecības un dzemdību atvaļinājumu, kā arī darbnespējas laiku, ja darbnespējas iemesls ir nelaiemes gadījums, pildot amata pienākumus, vai arodslimība). Šajā gadījumā Biroja darbinieks tiek atbrīvots no amata darbnespējas laikā, rakstiski par to brīdinot 10 dienas iepriekš.

(6) Biroja priekšnieks uz disciplinārlietas izmeklēšanas laiku drīkst atstādināt Biroja darbinieku no darba pienākumu pildīšanas, saglabājot mēnešalgu, piemaksu par izdienu un normatīvajos aktos noteiktās sociālās garantijas.

(7) Ja ir aizdomas, ka Biroja darbinieks, pildot darba pienākumus, ir alkohola reibumā vai narkotisko, psihotropo vai toksisko vielu ietekmē, viņu nogādā ārstniecības iestādē medicīniskās pārbaudes veikšanai.”

4. Papildināt II nodaļu ar 6.² pantu šādā redakcijā:

„6.² pants. Biroja amatpersonas un darbinieka pārcelšana citā amatā

(1) Biroja priekšnieks drīkst Biroja amatpersonu pārcelt prombūtnē esošas amatpersonas vai darbinieka amatā vai citā vakantā amatā, ņemot vērā attiecīgajam amatam noteiktās prasības, šādos gadījumos:

1) Biroja interesēs uz noteiktu laiku, lai nodrošinātu efektīvu pienākumu izpildi, kā arī veicinātu kvalifikācijas paaugstināšanu;

2) pēc Biroja amatpersonas pašas vēlēšanās;

3) sakarā ar Biroja amatpersonas neatbilstību ieņemamajam amatam;

4) ja amats vai struktūrvienība tiek likvidēta vai reorganizēta.

(2) Pārceļot Biroja amatpersonu citā amatā, piemēro Valsts civildienesta likumā noteikto kārtību pārcelšanai citā amatā.”

5. 7.pantā:

izteikt pirmās daļas 1. un 2.punktu šādā redakcijā:

„1) izstrādā attīstības plānošanas dokumentus un informatīvos ziņojumus korupcijas novēršanas un apkarošanas jomā;

2) koordinē Biroja kompetencē esošu attīstības plānošanas dokumentu izpildi;”;

papildināt pirmās daļas 4.punktu aiz vārda „finanšu” ar vārdiem „un tehniskās”;

papildināt pirmās daļas 6.punktu pirms vārdiem „veiktajām pārbaudēm” ar vārdu „Biroja”;

izteikt pirmās daļas 7. un 8.punktu šādā redakcijā:

„7) analizē informāciju par valsts un pašvaldību iestāžu, tai skaitā valsts un pašvaldību kapitālsabiedrību, kurās valsts vai pašvaldības daļa pamatkapitālā atsevišķi vai kopumā pārsniedz 50 procentus, praksi korupcijas novēršanā un atklātos korupcijas gadījumus, sniedz attiecīgus priekšlikumus konstatēto trūkumu novēršanai;

8) sniedz metodiskus ieteikumus korupcijas novēršanai un apkarošanai, kā arī koordinē to ieviešanu;”;

izteikt pirmās daļas 12.punktu šādā redakcijā:

„12) izglīto sabiedrību par korupcijas novēršanas un publiskās pārvaldes ētikas jautājumiem;”;

papildināt pirmās daļas 13.punktu aiz vārda „informē” ar vārdiem „kompetentās institūcijas (amatpersonas) un”;

izslēgt pirmās daļas 14.punktu;

aizstāt pirmās daļas 16.punktā vārdu „apjomā” ar vārdu „kārtībā”

aizstāt otrajā daļā vārdus „Noziedzības un korupcijas novēršanas padomes” ar vārdiem „Noziedzības novēršanas padomes”.

6. Izslēgt 9.panta 7.punktu.

7. Papildināt likumu ar 9.² pantu šādā redakcijā:

„9.² pants. Biroja resoriskās pārbaudes

(1) Saņemot informāciju, kuras izskatīšana ir Biroja kompetencē, Birojs veic resorisko pārbaudi, ja informācija par iespējamu normatīvo aktu pārkāpumu nav pietiekama, lai secinātu, ka uzsākams kriminālprocess vai administratīvā pārkāpuma lietas lietvedība, vai šo ziņu izskatīšanai saskaņā ar likumu noteikta cita kārtība.

(2) Veicot resorisko pārbaudi, Biroja amatpersona izmanto šā likuma 10.panta pirmās daļas 4., 6., 7., 9., 13. un 15.punktā minētās tiesības.

(3) Resorisko pārbaudi pabeidz viena mēneša laikā no informācijas saņemšanas, kas bija par pamatu resoriskās pārbaudes uzsākšanai, un sniedz Biroja priekšniekam atzinumu par resorisko pārbaudi.

(4) Ja resoriskās pārbaudes laikā konstatēts pamats un iemesls kriminālprocesa, administratīvā pārkāpuma lietas lietvedības vai citā likumā noteiktās pārbaudes veikšanai, Birojs uzsāk kriminālprocesu, lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā vai citā likumā noteikto pārbaudi, vai arī nodod materiālus iestādei, kuras kompetencē ir attiecīgā procesa vai pārbaudes veikšana.

(5) Ja resoriskā pārbaude ir uzsākta, pamatojoties uz kādas personas sniegto informāciju, attiecīgo personu informē par pārbaudes rezultātiem.

(6) Ja objektīvu iemeslu dēļ šā panta trešajā daļā noteikto termiņu nav iespējams ievērot Biroja priekšnieks to var pagarināt uz laiku, ne ilgāku par trīs mēnešiem no informācijas saņemšanas. Ja nepieciešama ilgstoša faktu konstatācija vai pārbaudes pabeigšana šajā pantā noteiktajā termiņā nav iespējama tās sarežģītības dēļ un Biroja amatpersona, kas veic resorisko pārbaudi, nav pieļāvusi vilcināšanos Biroja priekšnieks termiņu var pagarināt uz laiku, ne ilgāku par vienu gadu, bet ne vairāk kā par trim mēnešiem vienā pagarinājumā.

(7) Biroja priekšnieks var apturēt resoriskās pārbaudes termiņa skaitījumu, ja pārbaudes ietvaros:

- 1) nepieciešams saņemt eksperta, revidenta vai cita attiecīgās nozares speciālista vai institūcijas atzinumu;
- 2) nav saņemta pieprasītā informācija no ārvalstīm;
- 3) radies cits apstākļi, kas ir pamatu termiņa apturēšanai.”

8. 10.pantā:

izslēgt pirmās daļas 12.punktu;

papildināt pantu ar 1.¹, 1.², 1.³, 1.⁴, 1.⁵ un 1.⁶ daļu šādā redakcijā:

„(1¹) Biroja amatpersonai atbilstoši tās kompetencei ir tiesības lietot fizisku spēku, speciālos cīņas paņēmienus un speciālos līdzekļus (roku dzelžus, sasišanas līdzekļus un gāzes baloniņus), lai:

1) atvairītu uzbrukumu Biroja amatpersonai un darbiniekam, kas pilda amata pienākumus;

2) aizturētu un nogādātu Biroja vai citas iestādes telpās likumpārkāpējus, kā arī konvojēšanas laikā savaldītu aizturētās personas, ja tās nepakļaujas vai pretojas Biroja amatpersonām vai ir pamats uzskatīt, ka tās var bēgt vai nodarīt kaitējumu apkārtējiem cilvēkiem vai sev;

3) pārtraukt ļaunprātīgu nepakļaušanos likumīgām prasībām, kuras izvirza Biroja amatpersonas, pildot amata pienākumus;

4) nodrošinātu apsardzes objektu pret prettiesisku vai cita veida apdraudējumu.

(1²) Fizisku spēku, speciālos cīņas paņēmienus un speciālos līdzekļus Biroja amatpersona lieto atbilstoši likumam „Par policiju”. Speciālo līdzekļu lietošanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

(1³) Ja fiziska spēka, speciālo cīņas paņēmienu vai speciālo līdzekļu lietošanas dēļ ir cietušie, Biroja amatpersonas pienākums ir nekavējoties sniegt cietušajiem pirmo palīdzību un, ja nepieciešams, nodrošināt neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšanu, kā arī ziņot par notikušo savam tiešajam vadītājam, kurš par to informē personu, kas Birojā ir atbildīga par Biroja īpašumā (valdījumā) esošo šaujamieroču, to munīcijas un speciālo līdzekļu glabāšanu, reģistrēšanu, izsniegšanu un pieņemšanu (turpmāk – atbildīgā persona). Atbildīgā persona gadījumā, ja fiziska spēka, speciālo cīņas paņēmienu vai speciālo līdzekļu lietošanas rezultātā personai radies ievainojums vai iestājusies nāve, paziņo Biroja priekšniekam un Ģenerālprokuratūrai. Par visiem fiziska spēka, speciālo cīņas paņēmienu un speciālo līdzekļu lietošanas gadījumiem Biroja amatpersona nekavējoties (tiklīdz tas iespējams) rakstiski ziņo tiešajam vadītājam un atbildīgajai personai.

(1⁴) Biroja amatpersonai atbilstoši tās kompetencei ir tiesības pastāvīgi glabāt un nēsāt šaujamieroci, kas tai izsniegts lietošanai amata pienākumu pildīšanai, kā arī pielietot (izdarīt mērķtiecīgu šāvienu) un izmantot šaujamieroci atbilstoši likumam „Par policiju”.

(1⁵) Biroja amatpersona ir tiesīga pielietot šaujameroci galējas nepieciešamības situācijā, lai:

1) aizsargātu citas personas un sevi no uzbrukuma, kas reāli apdraud dzīvību vai var nodarīt kaitējumu veselībai, kā arī novērstu mēģinājumu vardarbīgi iegūt šaujameroci;

2) atvairītu grupveida vai bruņotu uzbrukumu Biroja amatpersonai un darbiniekam, kas pilda amata pienākumus;

3) aizturētu likumpārkāpēju, kurš pārsteigts, ielaužoties vai citādi vardarbīgi iekļūstot apsargājamā objektā vai izdarot citu noziedzīgu nodarījumu, ja likumpārkāpējs izrāda bruņotu pretošanos.

(1⁶) Par katru šaujameroca pielietošanas gadījumu Biroja amatpersona nekavējoties (tiklīdz tas iespējams) ziņo tiešajam vadītājam, kurš par notikušo informē atbildīgo personu. Atbildīgā persona par šaujameroca pielietošanas gadījumu nekavējoties informē Biroja priekšnieku un Ģenerālprokuratūru.”;

9. Izteikt 10.¹ panta nosaukumu šādā redakcijā:

„10.¹ pants. Biroja administratīvo aktu izdošana, apstrīdēšana, izpilde un Biroja amatpersonu un darbinieku faktiskās rīcības apstrīdēšana”.

10. 11.pantā:

aizstāt nosaukumā vārdu „pienākums” ar vārdu „pienākumi”;

papildināt pantu ar 1.¹ un 1.² daļu šādā redakcijā:

„(1¹) Biroja amatpersona un darbinieks, pildot amata vai darba pienākumus, ir atbildīgs par savas darbības vai bezdarbības likumību. Ja Biroja amatpersonai vai darbiniekam rodas pamatotas šaubas par saņemta uzdevuma likumīgumu, viņa pienākums ir atteikties no uzdevuma pildīšanas, rakstiski informējot amatpersonu, kura devusi uzdevumu.

(1²) Biroja amatpersonai un darbiniekam ir tiesības apstrīdēt saņemto nelikumīgo rīkojumu vai uzdevumu, iesniedzot sūdzību nākamajai augstākajai amatpersonai.”

11. 12.pantā:

papildināt pantu ar 2.¹ un 2.² daļu šādā redakcijā:

„(2¹) Biroja amatpersona nav saucama pie atbildības par likumpārkāpumu, kas, pildot amata pienākumus, izdarīts attaisnota profesionālā riska situācijā, nepārkāpjot nepieciešamās aizstāvēšanās vai galējās nepieciešamības robežu.

(2²) Biroja amatpersonu nedrīkst aizturēt administratīvā kārtā. Ja kompetenta institūcija vai tās amatpersona konstatējusi, ka Biroja amatpersona ir izdarījusi administratīvo pārkāpumu, par to 24 stundu laikā rakstveidā jāinformē Biroja priekšnieku, kuram trīs dienu laikā jāsniedz atzinums, vai nepastāv apstākļi, kas izslēdz Biroja amatpersonas atbildību.”;

izteikt trešo daļu šādā redakcijā:

„(3) Biroja amatpersonu kriminālprocesuālo imunitāti nosaka kriminālprocesu regulējošie normatīvie akti.”

12. 13.pantā:

izteikt nosaukumu šādā redakcijā:

„**13.pants. Ierobežojumi Biroja amatpersonām un darbiniekiem**”;

papildināt pantu ar trešo daļu šādā redakcijā:

„(3) Šā panta otrajā daļā minētie ierobežojumi attiecas arī uz Biroja darbiniekiem.”

13. Papildināt Pārejas noteikumus ar 10. un 11.punktu šādā redakcijā:

„10. Grozījumi šā likuma 5.pantā attiecībā uz panta otro daļu piemērojami arī Biroja amatpersonu un darbinieku tiesiskajās attiecībās, kas nodibinātas pirms šo grozījumu stāšanās spēkā.

11. Biroja amatpersonu dienesta tiesiskās attiecības noformējamās atbilstoši šā likuma grozījumos noteiktajai kārtībai divu mēnešu laikā pēc šo grozījumu stāšanās spēkā.”